

OCJENA RIZIKA I ODRŽIVA ZAŠTITA KULTURNE BAŠTINE U
PROMJENJIVIM VREMENSKIM UVJETIMA

BILTEN #1
SRPANJ 2017 - SIJEČANJ 2018

Prirodne nepogode i katastrofe predstavljaju značajan rizik kod očuvanja kulturne baštine sa povijesnim, kulturnim i umjetničkim vrijednostima, a neizbježna je i potencijalna opasnost za žitelje lokalnih zajednica, posjetitelje i osoblje u kulturnim znamenitostima. Prirodne katastrofe također nesumnjivo uzrokuju negativne

posljedice za lokalna gospodarstva zbog gubitka prihoda od turizma i dodatnog stvaranja životnih troškova lokalnog stanovništva koji ovise o tom segmentu gospodarstva. ProteCHt2save pridonosi poboljšanju kapaciteta javnog i privatnog sektora kako bi se ublažio utjecaj klimatskih promjena i prirodnih opasnosti na kulturnu baštinu, njenu strukturu i artefakte. Projekt se prvenstveno bavi razvojem izvedivih i prilagođenih rješenja sa ciljem uspostave

mehanizma otpornosti kulturne baštine tijekom perioda poplava i obilnih kiša.

PRIKAZ PODRUČJA POGOĐENIH OBILNIM KIŠAMA/POPLAVE

Što planiramo?

Cilj ProteCHt2save projekta je pomoći regionalnim i lokalnim vlastima u pripremi mjera i planova evakuacije u slučaju nužde. Projekt će pružiti ICT rješenja (rješenja temeljena na satelitskim tehnologijama) i načine za zaštitu kulturne baštine u srednjoj Europi.

Mapiranje izloženosti kulturne baštine na ekstremne događaje

U okviru projekta, izraditi će se karta koja će pokazivati točke ekstremnih potencijalnih utjecaja (jaka kiša, poplava, požar, vjetar) na kulturnu baštinu.

Priručnik dobre i loše prakse

Izrada i oblikovanje transnacionalnog jednostavnog referentnog priručnika dobrih i loših praktičnih primjera, uključujući prednosti i slabosti o zaštiti kulturne baštine u hitnim slučajevima u projektnim regijama.

Priručnik za zaštitu kulturne baštine

Izrada priručnika za upravljačka tijela, kustose, potencijalne subjekte održivog korištenja, dionike u zaštiti i očuvanju baštine u promjenjivom okruženju izazvanom klimatskim promjenama. Slučajevi ekstremnih vremenskih promjena su sve učestaliji, od poplava do tropskih oluja. Dok se nepogode poput poplava i suša, mogu činiti kompletno nepovezane, proizlaze iz istog problema, a to je topliji zrak. Klimatske promjene predstavljaju jednu od najvećih kriza koja prijeti čovječanstvu u nadolazećim razdobljima.

Transnacionalne strategije

Razvoj transnacionalnih strategija obuhvaća poticaje za usvajanje planova usmjerenih na zaštitu kulturne baštine u izvanrednim situacijama na lokalnoj razini.

Priručnik

Izrada priručnika za poboljšanje kapaciteta općina i gradova, te podrška institucijama kulturne baštine u procesu upravljanja rizicima.

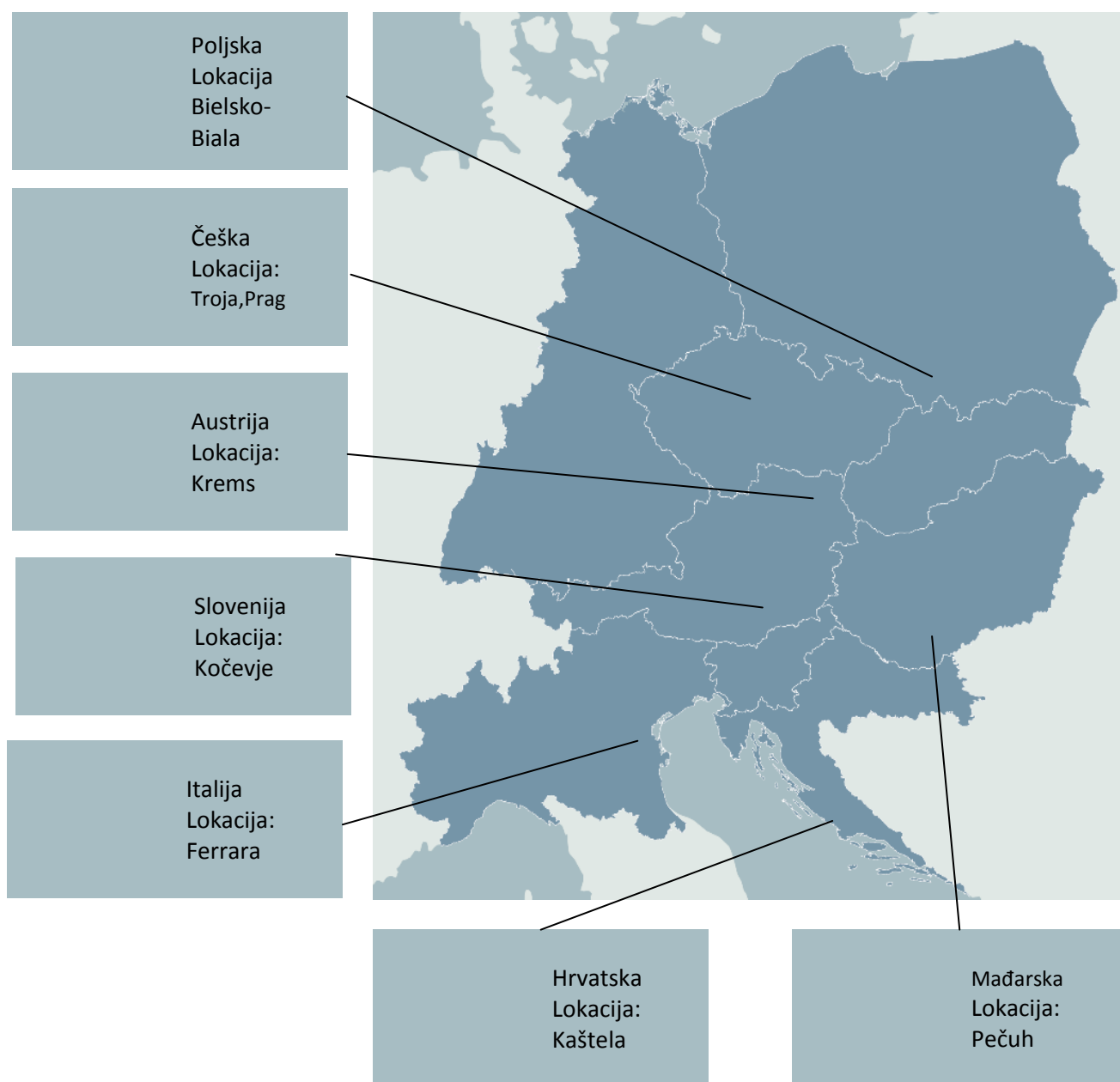

Pilot aktivnosti

Pristupne aktivnosti u skladu projekta biti će testirane u područjima koja su sklona rizicima, i područjima već postojeće ranjivosti kulturne baštine sa ciljem poboljšanja planova i politike upravljanja prirodnim katastrofama u općinama i gradovima.

Plan za hitne slučajeve

Usvojiti će se procjena rezultata pilot aktivnosti i definirati konačni planovi intervencija. Karta prikazuje sedam mjesta na kojima će pilot aktivnosti biti provedene.

„Kick off“ sastanak u Bologni

„Kick off“ sastanak održan je 2017. godine u Bologni, Italija, 6. i 7. srpnja, na kojem su partneri svih zemalja sudionika razmijenili postojeća iskustva i podijelili prve informacije vezane za sami projekt i njegovo pokretanje.

Gđa. Bonazza, voditeljica projekta vodećeg partnera ISAC-CNR, predstavila je glavne elemente projekta s obzirom da je IPCC (Međuvladin panel o klimatskim promjenama) po prvi puta u 2014. spomenuo kulturno nasljeđe kao jednu od glavnih tema vezanih za učinke klimatskih promjena. Segment je opisan i prikazan kroz primjer sličan SWOT analizi o utjecaju prirodnih katastrofa na kulturno naslijeđe, a osim toga, voditeljica projekta prezentirala je i opis planiranih aktivnosti radnog paketa 1. Svi partneri su uključeni u implementaciju radnog paketa 1, a ishod, kao konačni i glavni rezultat biti će Priručnik za vodstvo namijenjen upravljačkim tijelima kulturne baštine koji sadrže strategije ublažavanja.

Štoviše, klimatski parametri poput kiše i temperature biti će prikazani iz najsvremenijih simulacija GCM - Global Climate Model simulacije i / ili RCM - regionalni klimatski modeli za povijesne uvjete i za buduće scenarije, a potom dodatno prožeti preko ISAC-a. Promatranja s rijetkih in-site stanica i stanica baziranih na postajama kao što je EOBS (jedan od najčešće korištenih referentnih podataka za Europu) biti će upotrijebljena za procjenu povijesnih klimatskih stanja.

ITAM, koordinator radnog paketa 2, prikazao je planirane aktivnosti i korisne alate kako bi se osiguralo ispunjenje isporuka aktivnosti od strane partnera. Prva aktivnost koja se oblikovala od listopada 2017. do ožujka 2018. je *Aktivnost 2.1 Identifikacija kritičnih elemenata po pitanju otpornosti, te upravljanje rizikom kod kulturne baštine*. Prijedlog ITAM-a je bio provesti inspekcije, procjene i preporuke za 40 objekata (povijesnih ili postojećih) iz cjelokupnog partnerstva. Prijedlog će se ocjenjivati od strane partnera, koji će ocjenjivati i broj objekata za svakog partnera.

Aktivnost 2.2 Kritička analiza lokalne ranjivosti i mjera u hitnim situacijama za kulturno naslijeđe planirane od ožujka 2018. do prosinca 2018. objašnjena je od strane ITAM-a i pružiti će inpute za pripravnost otpornosti i inpute za regionalne politike i preventivne mjere.

Cilj radnog paketa 3 je razviti strategije pripravnosti i definirati sveobuhvatne metodologije za inspekciju procjene otpornosti i planiranje pripravnosti, a trajati će od studenog 2018. god. do studenog 2019. godine. Sveučilište Danube Krems koordinirati će radne aktivnosti 3 i svi će partneri biti uključeni. Uspostava timova spašavanja kulturne baštine (CHRT) biti će prioritet partnera uz

naglasak na utvrđivanje načina kako odrediti definiranje tima, zadaća i sustava.

Radni paket 4 koordinira projektni partner Bielsko Biala i izvršavati će se u zadnjoj fazi projekta od lipnja 2019. do lipnja 2020., jer će biti temeljen na prethodnim rezultatima. Aktivnosti će obuhvatiti glavne rezultate projekta, tj. pilot provedbu. Strategije će biti testirane kroz sedam aktivnosti, u sedam općina/gradova.

Baranjska županija u Mađarskoj odgovorna je za komunikaciju u suradnji s vodećim partnerom. Vodeći partner naglašava važnost razvoja i komunikacijskih aktivnosti koje se odnose na vanjsku javnost na međunarodnoj razini i širenje rezultata projekta na lokalnoj razini. Sastanak je bio potpuno uspješan i vrlo dobra podloga za daljnju suradnju partnera.

Zajednički sastanak u gradu Krems

Dana 23. siječnja 2018. godine pod projektom ProteCHt2save organizirana je zajednička međunarodna konferencija o zaštiti kulturne baštine od prirodnih nesreća i nesreća uzrokovanih ljudskim djelovanjem na Dunavskom sveučilištu Krems u Austriji. Sudionici i govornici visokih profila uživali su u predavanjima o nedavnim projektima zaštite kulturne baštine u Europi, te o projektu koji je u tijeku. Predavanja su između ostalog uključivala i pružanje informacija vezanih za prijetnje od požara, poplava, klizišta, oluje, potresa, oružanog sukoba, neovlaštenog trgovanja i terorizma, HERACLES, PROTHEGO i ProteCHt2save projekata uključujući i informacije o politikama i akcijama EU za rizično naslijeđe, transnacionalni program izgradnje kapaciteta za zaštitu kulturnog naslijeđa i strategije protiv navedenih prijetnji i katastrofa.

U poslijepodnevним satima, međunarodni sudionici imali su mogućnost prošetati do Dunava te pristupiti i pogledati mobilne poplavne barijere koje vatrogasne brigade u Kremsu vrlo učinkovito postavljaju u kratkom vremenu ako se razina vode Dunava počne alarmantno podizati. Malo

hrabriji sudionici, željni fizičkog izazova iskoristili su priliku te krenuli pomagati vatrogascima na mobilnim uređajima za zaštitu od poplava. Praktično iskustvo

uključivalo je dobro uspostavljene metode za

Borbu protiv poplava koje mogu oštetiti i uništiti kulturnu baštinu.

Sastanak partnera u Kremsu

Tijekom internog sastanka partnera koji je uslijedio nakon zajedničkog komunikacijskog događaja 24. i 25. siječnja, imali smo mogućnost raspravljati o najnovijem stanju projekta u prostoriji za seminare u benediktinskom samostanu Göttweig kod Kremsa. Tijekom predivnog dana koji je pratio sudionike projekta, također se dobio i kratki uvid zbog čega su pripremne mjere važne za zaštitu kulturne baštine. Članovi projektnog tima su dobili priliku da budu provedeni turističkom šetnjom kroz samostan što je dodatno senzibiliziralo sudionike prema kulturnom dobru i mogućim prijetnjama. U malim skupinama imali su zadatak da sačuvaju mokri papirnati materijal i pripreme ga za brzo zamrzavanje u zamrzivaču, dok se u muzeju morala evakuirati soba koja je u teoriji vježbe bila ugrožena vatrom i dimom. U stvarnosti ova evakuacija trebala bi biti izvršena od strane vatrogasaca, ali kratka epizoda treninga omogućila nam je da uočimo zašto je priprema toliko važna kako bi se sudionici hitnih intervencija mogli brzo, sigurno i ispravno ponašati.

Ljetno Sveučilište Zaštita kulturnih dobara

Ljetno sveučilište za zaštitu kulturnih dobara, održano na Dunavskom sveučilištu u Kremsu od 21. do 25.

kolovoza 2017., bilo je posvećeno ubrzanom načinu preseljenja materijala iz arhiva i muzeja, pogođenih, između ostalog i poplavama uzrokovanih klimatskim promjenama. Sudionici su razvili model evakuacijskog plana mobilne kulturne baštine, i dobili su mogućnost prisustvovati predavanjima međunarodnih stručnjaka te prakticirati pravilnu evakuaciju i spašavanje papira bio uronjen u vodu. Knjige koje su papirnati materijali spašeni su i zamrzavanje u slojevima plastične folije.

koji je umočene u vodu i pripremljeni za

Zaštita kulturne baštine u slučaju iznimnih prijetnji - odabrani aspekti evakuacije osoba i zbirki (Cracow)

Međunarodna konferencija održana 20. i 22. rujna 2017. godine pružila je mnogo korisnih informacija i široki spektar znanja o metodama osiguranja i evakuacije kulturne baštine. Sudionici su također pohađali praktične vježbe, tj. mogli su svjedočiti evakuaciji ljudi i povijesne imovine iz Crkve sv. Marije u Krakovu. Osim toga, konferencija je prenijela informacije i novosti o: dobrim i lošim praksama u zaštiti kulturne baštine, metodama evakuacije, metodama pripreme kulturne baštine za krizne situacije i rizicima povezanim s premještanjem umjetnina. Budući da grad Krakow ima najviše kulturne baštine u Poljskoj, posjeduje i široku paletu iskustava o zaštiti i očuvanju kulturne baštine.

Planirani događaji i sheme obuke:

U pripremi za osnivanje timova za spašavanje kulturnog nasljeđa i razvoja odgojno-obrazovnih segmenata, dva će se događanja održati pred kraj ove godine u Austriji:

U mjesecu svibnju 26. i 28. 2018. godine održati će se redosljed vježbi TRITOLIA18, koje će biti provedene zajedno sa zapovjedništvom CBRN-a Oružanih snaga Republike Austrije koje posjeduju dovoljno znanja i vještina o spašavanju ljudi u područjima pogođenim katastrofama. Zapovjedništvo Oružanih snaga pristalo je biti domaćin scenarija potresa na posebnom području obuke u Austriji gdje sudionici vježbe mogu sudjelovati u izvođenju ideja za spašavanje kulturne baštine u sigurnom i sigurnom okruženju.

Od 27. do 31. kolovoza 2018. godine, u baroknom benediktinskom samostanu, koji je poznat i iz kultnog romana Umberto Eko's "Ime ruže", održati će se godišnja ljetna akcija zaštite kulturne baštine. Tijekom tjedna učesnici i djelatnici će sudjelovati u izvođenju kratkih treninga i odgojno-obrazovnih sekvenci za zaštitu kulturnog dobra uz prikaz i praktičnu primjenu znanja na koji način da sačuvaju kulturna dobra u samostanu.

ProteCHt2save key facts

Project duration: 01.07.2017 - 30.06.2020

Project budget: 2,150,549 €

ERDF funding: 1,787,110 €

Website: <http://www.interreg-central.eu/Content.Node/ProteCHt2save.html>

LEAD PARTNER

Institute of Atmospheric Sciences
and Climate – National Research
Council of Italy

PROJEKT PARTNERS

Institute of Theoretical and Applied
Mechanics of the
Czech Academy of Sciences

University for Continuing Education
Krems Danube University Krems

Bielsko-Biala District

Regional Development Agency
Bielsko-Biala

Government of Baranya County

Municipal of Kocevje

